

**Ծունգարի 26-ին Երեւանում
կայացավ «Եվրասիական ին-
ստգրումը եւ Հայաստանը. Ծե-
ռանկարներ, խնդիրներ, բնար-
կումների ուղղություններ» թե-
մայով կոնֆերանս, որին մաս-
նակցեցին Ոուսաստանի Դաս-
ուության, Ղազախստանի եւ
Բելառուսի դեսպանները, Ազ-
գային ժողովի դատավանավոր-
ներ, ճանաչված գիտնականներ
եւ վեղութաբաններ Ոուսաս-
տանից, Ղազախստանից եւ
Հայաստանից: Լինելով առա-
ջինն այս կարգի հրադարակա-
յին բնարկումներում, այդ կոն-
ֆերանսը առիթ սվեց ամփոփե-
լու եվրասիական ինտեգրան
թեմայով մեր երկներում արդեն
ասված ու գրածը, կարծի-**

Երմ էր. «Զկա եւ ոչ մի փաս, որը կիաստաեր հետխորհրդային երկր-ների Եվրամիությանը անդամակցելու հնարավորությունը։ Կա մեծ աշխարհավաղաքական խաղ, որտեղ տարբեր բավականաչափ ոչ բանկ ձեւեռով հետխորհրդային դետուրյունները ներփակվում են Եվրատլանտյան ընկերակցության ազդեցության ոլորտը նրա խնդիրները լուծելու համար։» Դրանից նա եղակացնում էր. «Պետք է լուծել իմ նուրուոյն սեփական խնդիրները։ 21-րդ դարը խիստ է լինելու։ Կամ դուք անվերջ եերք եք կանգնած իմչ-որ այլ ուժային կենացրներն անտեսնալու համար, սպասելով, որ ձեզ կը նորունեն հառուկ դասընթացների երկրորդական աշխատամանների համար, կաճ-

Վեխորհրդային
ղետությունները՝
եվրասիական ինտեգր-
ման զործընթացի
մասնակից

Արդեն բացիերաց խոսվում է, որ Եվրամիական ինտեգրման հաջող ծավալման համար սկզբունքային ինսիդիր է Ուկրաինայի անդամակցության հարցը ընդհա-

րուկ սահմանափակումները փոր եւ միջին բիզնեսի վրա բացական ազդեցությունը, ճամփակած սային վարչարարության բարեկայացումը, ինչպես նաև Մասնային միության շրջանակներում աղքատ բանական ազիտության աճի ու բարեկայան եւ բանակայան ցուցանիւթյան անհամարդասահմանությունը: Եվրասիական միության հակառակորդների համար, նրա խոսներով, օպերատոր փաստարկ է, որ ինտեգրման այդ ճակարդակը կրերի ազգային ինքնաշխանության կորսին իսկ վերազգային տարադրամի մուտքը կնշանակի, որ նրանու վճռական դերը միանձնյա կողականի Ռուսաստանին Պարզ է, որ այս թվարկումը կը կ

անհավասարակշռությունը: Առավելագույնը, որ կարելի է սղասել այս բննարկումներից, Ուսասատանի եւ մեր ընդիմանուր դաշնակիցների հետ հաճագործակցությամբ եւ փոխգործակցությամբ շահագրգռված մեր գիտնականներին ու հասարակական ակտիվիստներին ուսումնասիրելու, հետազոտելու և աշխատելու իրական հնարավորություն ընձեռն է: 2013 թ. Եվրասիական ինժեներման թեմայով բննարկումները բազմաթիվ եւ բազմաբնույթ են լինելու, իսկ դա նշանակում է, որ մեր ոչ միայն հետազոտողները, այլև լրագրողները, երիտասարդական եւ կանանց կազմակերպությունները, արվեստի ու մշակույթի մարդիկ ենսակետներ

ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ԻՆՍՏԵՂՐՄԱՆ հԵՇՈՎԱՆԿԱՐԻ ԵՐԵՒԱՆՅԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆՔ

**ԵԵՐ ՎՈԽԱՆԱԿԵԼՈՒ ԵՎՐԱՍԻԱ-
ԿԱՆ ՀԻՏԵԳՐՄԱՆ ԹԵՇՄԱՅՈՎ ԲԱ-
ՆԱՐԿՈՎԱԾՆԵՐԻ հԵՏԱՋԱ ԺԱՎԱ-
ՄԱՆ Եւ ԱՆԵԼԻՒՄՆԵՐԻ ՑՈՒՐՁ, ԺԱ-
ՆՈՐԱՆԱԼՈՒ ՄԵՐ ՊԱզմաՓաղա-
ԽԱԿԱՆ ԴԱՅԱՆԱԿԻցնԵՐԻ մԵԶ ա-
ռարկայորեն ՃԵԼԱՎՈՐՎԱԾ այն
բաղադրական հայացգններին եւ
դիրքորոշումներին, առանց ո-
րոն ուղղակի անհնար է դաս-
կերացնել ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՀԻ-
ՏԵԳՐՄԱՆ խնդրի բաղադրական
առաջմուլքը: Փորձենք ամփո-
փել այն ամենը, ինչ մեզանում
ասվել է այս արիթով, եւ փոր-
ձենք հասկանալ որտեղ եւ ինչ
կարգի խութերի ու դժվարու-
թյունների կարող են հանդիպել
ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՀԻՏԵԳՐՄԱՆ կողմ-
ունակիցները:**

Կա՞ հակադրություն
Եվրոպական ինտեգր-
ման եւ Եվրասիական
ինտեգրման միջև

նուր սնտեսական տարածին
Բազմից նշվել է, որ Ուսասա-
տանն ու Ուկրաինան միասին
գերսեռություն են, իսկ առանձին
առանձին՝ Երկու մեծ դետու-
թյուններ: Ուկրաինայի անդա-
մակցությունը աղագա Եվրա-
սիական միությանը կարող
բախսորություն նաև այն առողջ
մով, որ Միայն այդ դեմքում նույնական
ստեղծվելիք ընդհանուր տարադր-
րամը կիմի իսկապես մրցունակ
դոլարին, Եվրոյին կամ չինական
յուանին: Մյուս բոլոր դեմքներուն
միասնական սնտեսական օրգան
կիզմը շատ խոցելի եւ անավար-
ժեսի ունեցող կիմի: Սոսկովյան
Վերլուծաբաններն ասում են, որ
Ուկրաինայում շատ լավ գիտակ-
ցում են, որ այդքան մեծ Երկրի

Ի հարուստ Եվրասիական միության ծեռավորման բանակը ցային գործընթացում Ուսասան-Ղազախստան երկխոսության եւ փոխընդունելի լուծում ների որոնման համար նյութը Կարծում ենք, որ ղազախ բաղադրատու այս գործընթացում կարող է ոչ միայն հետարրարական, այլ նաև շատ օգտակար լինել, որովհետեւ Ղազախստանի դերակատարությունը միջազգային գործերում ընդհանուրաբեն եւ Եվրասիական ինտերման գործընթացում մասնավորաբեն շատ օգտակար է եւ անկեղծ հարգանքի արժանի:

ի Տեսլականը
փոխանակելու, որ կաղԵր
ստեղծելու եւ համագործակցելու
հնարավորություն կտանան:
ճիշէ է, որ բազմաբներ աշխար-
հի խոռոր ուժային կենարնների
միջնեւ դայքար եւ նրակցություն
կա: ճիշէ է, որ այդ դայքարը կա-
րող է կեր ոչ միայն ուղղակի, այ-
լև հաճախ միջնորդավորված
կամ չերեւացող բնույթ: Սակայն
նույնամաս ճշնարություն է նաեւ,
որ նրակցությունը եւ դայքարը
գուգակցված են համագործակ-
ցությամբ եւ երկխոսությամբ:
Վերհիշյալ կոնֆերանսին ճաս-
նակցող ռուսասանցի եւ ղա-
զախսանցի փորձագետները
ուս լավ հասկանում էին, որ հայ
հասարակության կամ բաղաբա-
կան վերախավի վրա դարձ ճն-

Հայաստանում եվրասիական բնաւ- իրաների նպատակներ

Եվրասիական ինտեգրման հեռանկարների թեմայով վերոհիշյալ երեւանյան կոնֆերանսից անմիջապես հետո դազմանական «Խզվեսիա Կազմախուման» թերթն արձագանեց, որ երեւանում բացվել է դաշտոնական երկխոսության մի հարթակ, որը նվիրված է Եվրասիականությանը, եւ Անելքա կոնֆերանսը լուսեվառակային հենակետ է ավելի գլոբալ եւ մանրամասն փիճարանությունների համար: Եվրոպական ինտեգրման գործընթացության աշխատող բազմաթիվ հասարակական կազմակերպություններ եւ Վերլուծական կենուններ ունեն այսպիս կոչված անկախ փորձագիտական եղակացություն ձեւավորելու հնարավորություն: Եվրասիական ինտեգրման գործընթացի մասին որակյալ լննարկումները ամենամիջուկը կիավասարակության մեր ժամանակական հասարակական դաշտում մինչեւ վերջերս առկա

շնու ը բաթացի ոլոյդթվութ և
փորձում հաճախնել կողմա-
կիցներին ու նրանց ռեսուրսները:
Եվրասիական ինտեգրման հե-
ռանկարը Ուսասամի համար
աշխարհում սեփական ազրե-
ցիկ տեղը հաստեղու կամ վե-
րահաստեղու հասկանալի մի-
ջոց է: Դայասամի համար ձեւա-
կերպվում է խնդիր. մասնել եւ
գործել այնպէս, որ ավանդական
դաշնակիցներն ու գործընկերնե-
րը չիհասքափկեն ու չնեղանան,
ազգային շահերն ու ակնկալվող
օգուտները դառնան ոչ միայն տե-
սականորեն հասկանալի, այլ
նաև գործնականում ընդունելի
բոլորի համար:

Ուսասամի դեսղան Վյա-
չելավ Կովալենկոն Վերիհշայլ
կոնֆերանսում հայտարարեց, որ
ովետ է փրձել ուրիշներին հան-
գել այն ամենում, ինչին ճենի ին-
ներ հավատում ենք: Այնուա որ
եվրասիական ինտերնացիոն վերա-
բերյալ որպես բնարկությունը մերը
մեջանում պահպանված է:

Ազգաւոր դատավորական պետության
ԱՐԱՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՊԵՐԵՆԻԿ ՊԵՄԻՐՃՅԱՆԻ «ԸՆՏՐԱՆԻՒ»

Դասական գրականության վերաբետևորման լավագույն ձեւը անցյալի գրղղների գործերի վերաբետևորմանը է, իսկ դրա առիթը հիմնականում հոբեյանական ասրեթքերն են անօութ։ Անցյալ տարի լրացված Դերնիկ Դեմիրջյանի ծննդյան 135-ամյակը։ Այս առիթով «Նախրի» հրատարակչությունը լոյս ընծայեց գրողի «Ընթացանին», որը կազմելի ել է հրատարակության էդիտարանի դաշտաւոր արձակագիր։
Լեռն ԽԵՆՈՂՅԱՆԾ։ Դատուր, ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, ամփոփում է Դեմիրջյանի դատավաժնի «Գիրի ծաղկանց», «Արամ» «Զութքակ եւ սրինգ», «Անըլը», «Ասծօն տունը», «Վերաբետևությունը» («Դասաւարան»)։

դրսութ («Դատաստան», «Էջազ Սպազ», «Եղիր հայրեան»): Գրի վերջում գետելված է գրողի կյանի եւ ստեղծագործության հիմնական տարերվերի ցանկը: Նախաբանը հեղինակելի է Լեռն Խեցոյանը, որտեղ գրողի ժամանակը, նաև Ծերին ամբողջական դիմանակարը, գրականության արժենորում-գնահատումը ներկայացված է Խեցոյանին բնորոշ խիս-հագեցած եւ հարուս լեզվանածողությանը, նաև բանաստեղծականացված ընչութ: Ասա մի դասկեր նաև՝ XX դարավագի նկարագրությունից:

«Դարաւշը այն դարաւշանն էր, որ արյունը շուրջերին էր եկել: Եթիհարի վիշապի նման ձգվել, գլուխը գեղեցկուիի Արևմուտի ծնկութիւն էր դրեւ՝ ականջալոր իմաստունների գիտության և փիլիսոփայության վերջին ճշմարտությանը, դրչով էլ՝ հակառակություններով քանված Արեւելին էր սրբում: Հողը ժեղվում էր, անդրունիներ ժողովուրդներ էին հափշտակում, մահի բերանն ընկած՝ ազգեր էին կորչում Երկրի Երեսից, դետություններ էին փշեցվում հիմնահատակ՝ թափվում Ճենաղակ սկոտեցների նման, անաղատներ ճափաթների դեմ ժողովուրդներ էին ներծծում: Պատմական իրադարձությունների հողմադրույթը թափ էր տախու բոլոր բարեզները, ժերություններ էր մարդարափ անում, սահմաններ էր վերածեւմ: Ասվածաշնչի խարան՝ ամենահին Բաբելոնի դասերին բիրերի սեղագրով հաստաված՝ աշխարհագրական ամենաառաջին մեծ բարեզն ամենահինավոր Երկրերով այցու առ այցու փլուզվում, առ ոչինչ էր դառնում: Կարծես Զենոնֆոնը դեռ Երեկ այստեղ, այս Երկրում՝ Դայաստանում չէր էլ եղել, դարը բար դաճքարանի սեւ դժոներ քացել՝ գլուխում էր իր իսկ հանած՝ հողի Երեսին դղղօցացող արյան միջով: Յոյւսիսի կողմից էլ անծայրածիր ստեղների վրա հեղափոխություններ էին անում, Մոսկվայից Սիրիք, մինչեւ Չուկոտկա աճրիսմեր հիմնավորց դատությունն էին իրն ճարակ դարձնում, ժողովուրդների կենսական կորհզը այրում՝ հող էր, հող էին դարձնում»:

Սա Դեմիրճյանի գրականության ժամանակաշրջանն է՝ բարդ եւ դժվարին, որտեղ նա կարողացավ որդեգրել հասուն կողմնորոշում եւ, ինչպես նախարարում է գրված. «Կարողացավ հազարամյակների հոյը հետ տանել եւ ճանաչել մեր ժողովրդի հեռումներից թերած անենախորհրդավոր դատավորությունը։ Կրահել էր ազգային կերպի առանձնահատուկ ընորհը, որ անվանեց «հայկական համանարկայնություն»։ Գտել էր նախնյաց ոսկե համարը ի դեմս խորենացու, Կոյումի, Եղիշեի։ Նարեկացու, Ֆրիկի, Եղմնացու, Ուլչակի գլուխգործոցներում բացահայտել էր հայկական վերածնության խոյանմերու»։

Ի՞նչ մեջ առաջարկում է առաջարկանում՝ Դեմքի համար առավելությունը դատարկության խոր ուսումնասկրությունն է, անցած սերունդների ոգու Ակաւագիր Վեճանումը, ձանաշումը, որով գրող «մեզ եւ Եկոն սերունդների համար, որրես օրինակ բացահայտեց ազգային հոգեւոր ուժի ամենաեական արժեթիվ՝ բարյական վսեմությունը»:

Թատրոնում անսղասելի տարր ներկայացումը դիմաց
ժամանելու կարեւոր դայմաններից է, ինչը թատրոն-
նաստեղ տարբեր բաղադրիչների միասնության ներսում
բոլոր առօնմներով աղափնյում է ներկայացման ժամա-
նակակից լինելը: Եթե անսղասելին հայտնաբերում են
գեղագիտական լուծումների մեջ, ապա ակնկալում են
նաև նոր հայաց գաղափարի երեւակման ընթացքում (այլ
հարց է՝ ինչչանով են համոզիչ նոր վարկածներ), այդ
դեմքում առնչվում են հանածանոր քանաձնի հետ՝ նոր
գաղափարներ՝ նոր ձեւի մեջ: Խոկ ինչ Վերաբերում է «իին»
ձեւերով նոր ընթերցումներին, ապա դրոֆեսիոնալ արսու-
մաններով դասակարգված մեր միեցք նման բացառություն-
ների մասին հիշում է, եթե մերժված ճշմարտություններն ի-
րեն են անսղասելի հայնվում թարմացնելով գիտակ-
ցությունը ու զարգողությունները:

3. Παρανομήσεις, απόφαση στην πλατφόρμα της Επίτροπου.

Ի ծովական ընկերություն դատարանականությունը: Ժանի թէ-լաղրանիվ, Առևկայացման գրեթե բոլոր հերոսները եղում են, եւ ոչ միայն ակունքային ժեսարաններում: Երածւական կատարումների միջոցով դերասանները հանդիսաւես-սին են Առևկայացնում իրենց հերոսների խոհերն ու Երա-զանները: Եր առկա է հեօնանի՞՝ դերասանների խաղը թերեւ է, անմիջական, հրաղորիչ (Դովակ Գալյոյան - Պետ-րոս Սինթրյան, Նարեկ Ներսիսյան - Շորժ, Սաքենիկ Հայ-նազարյան - Սագթաղին): Սակայն, Եր կատակերգության ոչ կատակերգական հերոսներ (Լիդիա, Արտաշե) խաղն ընթանում է դրամայի կանոններով եւ դրական հաւաքանի-ներով օծված այլ կերպարներն սկսում են իրավակալի հանդեմ կորցնել ժանրային հայացիք, այտա ուրվագծվում են սուս կամ անհամոզիչ կերպարներ: Բայց հաւաքադես երկու դերասանների համար այս Առևկայացումը հիրավի նվաճում կարելի է համարել: Պետք Սինթրել-Դովակ Գա-լյոյանը ժեսարաններից մեկում այնորին զինաթափ, սփոք ու ակնաղիք հայացիք է Առևկա «խնամի» Նարաւայի ընա-

ԽԱՆԱՔԻՆ ԲԵՐ ՀԱՅ ՎԻՐԼԻ...

(Ա. Չիվանգաղեի «Մորգանի խնամին»
պիեսի բեմադրությունը Ռ. Պարոնյանի անվան
երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում)

Կան գաղափարական դաստառով: Այդ անսուլատելի համարդության արդյունքում ծանոթ թատերգործությունը միանգամայն թարմ, արդիական ու ազդեցիկ հնչողություն է սա-գել:

Թարտում առաջնահերթ ականջ ժոյց
նվազախմբային կենդանի կատարումը, որն
ավետիսն էր սկյալ թատրոնի ժամանակ վկայա-
կունող ներկայացման: Մյուլիքի ժամը (հնչ-
ող նույնական է ծագում) Կոմեդիայի թատրո-
նի խաղացանն էր ընդորկվել հայ դասական
թատրագիր Ա. Շրվանջանեի ընդրիփ:

Եթե Ծիրվանզադէ երածը ական քատրում, աղյա, անըուս, «Սորգանի խնամին», որը քատրէկ է Փարիզում հաստաված հայ լմիգրանտների կյանից: Դայ բժնում հաճախ կարելի է տեսնել ֆրանսիական միջավայր ու բարեր՝ ֆրանսիական հեղինակների կատակերգություններում, սակայն ֆրանսիա-

ցուցիչ հայնությանը, որ հազար խոս արժեր: Օրգանական զացողությամբ հագեցած այդ դադարը դեռասանական այն կամերունն էր, որով Գալոյանի ոգեւորված ու խարված «Վողեփալային հայր» հերոսն իր հանճեղ ոչ թե ծաղր, այլ կարեկցամբ էր առաջացնում (կարծում ենի դեռասանը դատրաս է Պահտասար ալքան խաղալու): Ներասանական մյուս նվաճումը Անի Թոշարյանի Նատաշան է՝ ողողուացող, սերեթուրութիւն, ընձեռված խաղոյն հանով վայելու: Ներասանուին ոչ թե զան էր քաղում Երիսասարդ թերեւաբարու կին խաղալու, այլ ցուցադրում էր կանացի գայթակղիչ խառնվածի խոսի, ոլաստիկայի, Վոկալային արվեստի ներառանձն երաժիշտականութեամ:

արվեստ սերհանակ Շնաօրինասությամբ:

Ներկայացնումք զարգանաց էր, մարդկանց խմբերի ներկայությունը ղատկերներ դարձնում էին «քամաշ»՝ որնեն ուղեկցվում էին երգերով ու դարերով, կիմնական հեռուստերի հասցեին ուղղված հումորով: Ափսոս, միայն դարերն այս ներկայացման «ափիլլեսյան զարշաղարն» էին, դարող աղջիկների խումբը երաժշտական ներկայացման խնդիրները ոչ դրոֆեսիոնալ էր կատարում: Այդ մեծ քացը, ցավով, չէր լողարկվում ոչ երօշախմբային ամուռ կատարումներով եւ ոչ էլ օդերեսային թարմ ու փայլվիլուն զգեստների առկայությամբ (զգեստների նկարի՝ Ս. Սարգսյան):

Ներկայացման սկզբից իսկ բեմի երկու անկյուններում տեղադրված օթյակներից գործողությունների ընթացքին էին հետևում բեմադրիչից ներմուծած օրինակներ, այսպիսին ամիսների ծավալու ընթացքում՝ ազարառական

սը՝ գիտեային ռեսուրանում է տեղի ունենում. այդ հաճախանին էլ հնարավոր է դաշտական «Սորգանի խնամին» երածական ներկայացում դաշտներու (Երածութան հետապնդութան մեջ)։

ինակը կոմղողիոր Արամ Սաթյանն է):
 Բենանկարիչը (Վ. Թեւանյան) այնպէս է հղացել միջավայրը, որ թէ տան, թէ սրճարանի դասկերներուն նույն ասրիբունները ինեն փոխ կարեսորթքունը Եւ ըվայս կյանքը խորհրդանուու: Բենը ծեւավորված է Երկուդուարանոց մէծ վահանակներով, մոնմարտրյան լուրուինների դասկերներով: Ամեն ինչ հարմագեցված է երասանների մորի տեղաշրժերի համար. լուսում է թեմի շօջանը՝ համալպատասխան միջավայր բերելով: Մինիմում իրեւ ու կենտրոնական ասիդանահարթակի վրա տեղակայված դատարկ հայելու սվարարոթ շօջանակ (գրեծող անձանց կենդանի դորւրեսների համար) ու մեկ էլ աջակողմյան ու ձախակողմյան օրթակներ, որոնց ավելի ուշ կանորադառնանք:

Ներասանկալա աննամբը լու է տիրապետում Երած-
տական Երկայացման առանձնահատուկ Լեզվին եւ խաղը
ծավալում է հերոսների հիմնական հատկանիւներն ի ցոյց
դնելով։ Այստեղ չկան կարեւոր ու անկարեւոր գործող ան-
ձինին, քանի որ բեմադրիչի համար Երկայացման դատումի

ԵԼՈՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱԽԻՑ:

ՆԱՐԻՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

